

אמן מנחה

(מבוא לחינוך באמנות)

המחלקה לאמנות

מרצות: הדס קידר ותמר רודד שבתאי

מטרות הקורס:

קורס מבוא הפועל כסדנה רעיונית ומעשית. הקורס עוסק בהקניית ידע בכל הנוגע לסוגיות מרכזיות בחינוך לאמנות במסגרות השונות: הפורמלית והבלתי פורמלית, בדגש על המורה/המדריך/המנחה היוצר עצמו.

מטרות מרכזיות:

1. הכרת תפקידו ומעמדו של האמן כמנחה אמנות בקהילה, מקומו בסדנה כאמן, ומול הקבוצה כמנחה ומלווה.
2. יצירת סביבה לימודית שמזמנת יכולת ביטוי יצירתית ואופטימאלית למסגרת הנדונה.
3. הקניית כלים להוראה מעשית של אמנות פלסטית.

נושאי הקורס:

1. האמנות החזותית כשפה: אוריינות חזותית דרך יצירות אמנות ודרך המרחב הציבורי והחברתי היום יומי.
2. משמעות האמנות בחינוך, ומשמעותה עבור ילדים.
3. שיעור האמנות: מבנה ותכנים.
4. הדיאלוג בין היותי אמן ומנחה- השפעות הדדיות והשילוב בין השניים.

דרישות הקורס:

1. נוכחות מלאה והשתתפות פעילה בשיעורים.
2. השתתפות בפרויקט/ים אמנותיים המהווים הכשרה מעשית לקורס.
3. קריאת טקסטים לפי תוכנית הקורס, וביצוע משימות שונות שתידרשנה בעקבות קריאת הטקסט.
4. הגשת עבודה מסכמת.

רשימה ביבליוגרפית:

קריאת חובה- פרקים מתוך:

- אקו אומברטו (2010). **תולדות היופי**, תרגום: אריה אוריאל, תל-אביב: כנרת זמורה-ביתן.
- ברגר ג'ון (2012). **על ההתבוננות**, תרגום: אסתר דותן, תל-אביב: פיתום.
- מאור חיים (1993). "הדברים שלמענם אנו חיים", **טעמים** 1, עמ' 15-18.
- מירון חנה "הילד כצרכן אמנות פעיל", בתוך: **לקראת חינוך אסתטי**, עורכת: דובב לאה, תל אביב: ספריית פועלים, עמ' 109-144.
- מירון חנה (תשנ"ה). **ילדים נפגשים עם יצירות אמנות**, תל-אביב: מעלות.
- מכטר יהודה מאיה (2010). "יצירתיות בגיל הילדות- התפתחות ודרכי טיפוח", בתוך: **אוריינות חזותית: עיון, מחקר, יצירה**, עורך: איתן מכטר, תל-אביב: רסלינג, עמ' 233-252.
- מנור דליה (1990). "למבוגרים בלבד", **סטודיו** 16, עמ' 28-30.
- לורנד רות (1991). **על טבעה של האמנות**, תל-אביב: דביר.
- סמילנסקי יזהר (1993). "חינוך לאמנות? מילה ריקה", **טעמים** 1, עמ' 10-14.
- קרייטלר שולמית (1993). "ילדים, מה הם מבינים", **טעמים** 1, עמ' 32-33.

שליטא רחל, פרידמו אריאל, הרתאן רות, (2011). **אוריינות חזותית בפעולה, חינוך בעידן החזותי**, תל-אביב: מכון מופ"ת.

Alexander Christopher (1979). **The Timeless way of Building**, New York: Oxford University Press.

Berger John (1997). **Ways of Seeing**, London: Penguin.

Donis A.Dondis (1973). **A Primer of Visual Literacy**, Cambridge: MA, MIT Press, ,

Feinstein Hermine(1998). **Reading Images- Meaning and Metaphore**, Antioch, Metapress.

Lowenfeld. V.; Brittain,W.L. (1987). **Creative and mental growth**, New York: Macmillian.

קריאת רשות:

אמתי דן (1985). **הילד ויצירתו האמנותית**, תל-אביב: זמורה ביתן.

אמתי דן (1979). **ילדים יוצרים**, תל-אביב: יבנה.

אשד ענת (1989). **לראות ללא מסגרות**, ירושלים: מוזיאון ישראל.

באב ציפי ורעיה אגם (התשנ"ה). **הבעה ויצירה בחומרים**, תל-אביב: מעלות.

בן אליעזר דליה (עורכת) (2001). **היבטים בהבנת האמנות על רקע העולם המודרני- הפריה הדדית של עמיתים**, משרד החינוך התרבות והספורט, המינהל למדע ולטכנולוגיה, הפיקוח על אמנויות העיצוב הבנייה והאדריכלות: אורט.

גורדון איילה (1997). **תגלית וקסם במוזיאון**, ירושלים: מוזיאון ישראל.

ון גוך וינסנט (1992). **מכתבים לתיאור, מבוחר, תרגום: עודד פלג**, תל-אביב: שוקן.

יחיאל טלילה, יפה נעמי, מאיר ורדה, עיר-שי מיכל (עורכות) (תש"ס). **גלריה של מאמרים**, תל-אביב: מעלות.

כהן עברון נורית (1987). "האמנות ככלי מנתח של המציאות", בתוך: **אמנות כאתגר בחינוך**, מאסף ליובל ארבעים למדרשה, עורך: הנרי אונגר, המדרשה.

מאור חיים (1996). **עיניה של האמנות: ארבע דרכי התבוננות של האמנות במציאות**, תל-אביב: אמנות לעם.

מוזיאון ישראל (1997). **מראות- התבוננות באמנות ישראלית**, ירושלים: מוזיאון ישראל.

רז משה (2003). "לצייר את החבר", **פנים** 26, עמ' 101-107.

שרפשטיין בן-עמי (2007). **ציפורים, פילים ואמנים אחרים, הרהורים על אמנות בעלי-חיים וילדים**, תל-אביב: עם עובד, חרגול ואוניברסיטת תל אביב.

שרפשטיין בן-עמי (2006). **ספונטניות באמנות: אלתור, תנועה, תמימות, טירוף, הפתעה, ליצנות, השראה**, תל-אביב: עם עובד ואוניברסיטת תל אביב.

תירוש סמדר (1990). "ואולי סרט וידאו עדיף?", **סטודיו** 16, עמ' 12-13.